

Schol, Vis van het jaar 2020

Schol wordt door VLAM uitgeroepen tot vis van het jaar 2020. Het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek ILVO gaf daarvoor een positief advies op basis van de status van de visbestanden en de positieve evolutie in de visserij. De schol aangevoerd door onze vissers komt namelijk vooral uit de Noordzee, het Skagerrak en het Engels Kanaal, en die bestanden verkeren in goede gezondheid, met een goede voortplantingscapaciteit en een visserijdruk op duurzaam niveau.

In het Engels Kanaal is nog vooruitgang te boeken: in het oostelijke gedeelte is er nog een hoog percentage aan bijvangst van ondermaatse schol, en in het westelijke gedeelte wordt het duurzaamheidsniveau nipt gehaald. Toch is er geen gevaar voor overbevissing, aangezien de visserij-inspanning algemeen afneemt, de quota gerespecteerd worden en het aandeel van duurzamere visserijtechnieken toeneemt.

Foto bron: VLAM <https://www.lekkervanbijons.be>

Wetenschappelijke benaming:

Pleuronectes platessa

NL: Europese schol, pladijs

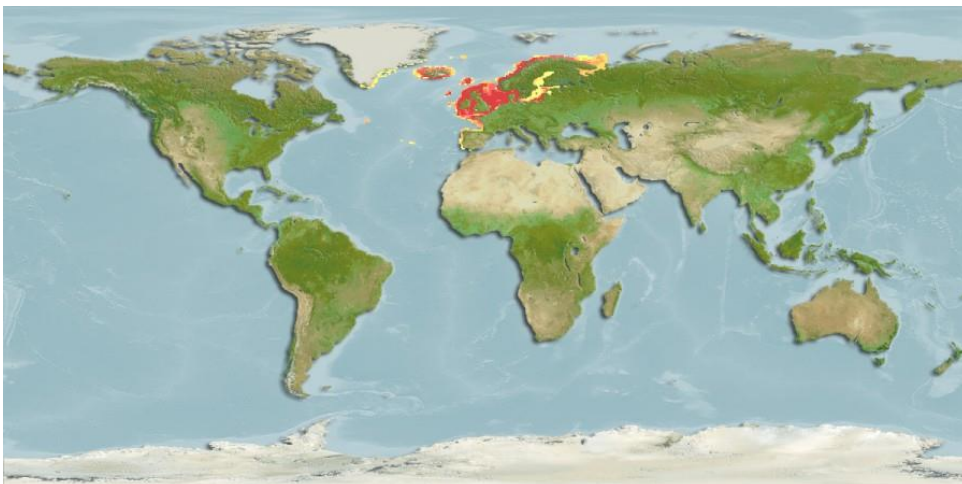
FR : plie d'Europe

UK : European plaice

DE : Europäische Scholle

Leefgebied

Schol komt voor in de Noordoost-Atlantische Oceaan van de Noordzee, de Oostzee tot het westelijke deel van de Middellandse zee.

Verspreidingsgebied van schol (bron: fishbase.org)

Herkenning en biologie

De huid van schol is glad en de zijlijn boven de borstvin is vrijwel recht. De orangerode vlekken op de donker gekleurde bovenkant zorgen er voor dat schol gemakkelijk te onderscheiden is van andere platvissen.

Afhankelijk van de stock duurt het voor een mannelijke pladijs 2 tot 6 jaar om geslachtsrijp te worden. Vrouwtjes doen er 3 tot 7 jaar over en meten dan ongeveer 30 cm. De voortplanting vindt plaats in verschillende periodes van het jaar, afhankelijk van de stock waartoe de schol behoort. Voor de Noordzee is dat van januari tot april. Tussen januari en april is schol uit de Noordzee erg mager en smaakloos, omdat ze dan paait. Vanaf mei-juni zit de pladijs er terug goed in het vlees. Vrouwtjes kunnen tot 24 jaar oud worden, mannetjes maar maximaal 12 jaar oud.

Culinair

Tussen januari en april is schol uit de Noordzee erg mager, omdat ze dan paait. Vanaf mei-juni zit de pladijs terug goed in het vlees.

Visserij

Schol wordt door de Belgen en Nederlanders vooral gevangen met de boomkor. In Frankrijk en elders wordt de soort ook bevestigd met bordennetten, staand want en twinrig. Schol wordt vaak samen met tong bevestigd, waarbij tong de doelsoort is en pladijs de bijvangst. In de boomkorvisserij op tong is een maaswijdte van 80 mm toegelaten, waardoor andere platvissoorten vanaf 17 cm groot mee gevangen worden. Deze praktijk veroorzaakt een grote bijvangst van te kleine schol (kleiner dan de reglementaire minimum instandhoudingsreferentie grootte van 27 cm). In het zuidelijke en centrale deel van de Noordzee is het bijvangstpercentage tussen 2008 en 2016 gedaald van 50% naar 32% van de totale vangst, door de hogere selectiviteit van de vistuigen (door het installeren van panelen met vierkante mazen en ontsnappingsroosters om de bijvangst te laten ontsnappen uit het net). Binnen het nieuwe Europese gemeenschappelijke visserijbeleid is vanaf 2019 alle teruggooi van accidentele bijvangst verboden.

In België is schol uiterst belangrijk voor de visserij. Hij is qua volume de meest aangelande soort en bedraagt – afhankelijk van het jaar – tussen 25% en 36% van de totale nationale aanvoer (tussen 5 000 en 9 000 ton). Ze is voornamelijk afkomstig uit de Noordzee en het oostelijk Engels Kanaal. De vraag naar schol door de Belgische consument en visverwerkende industrie ligt hoger dan wat de lokale visserij kan aanvoeren. Zo werd in 2016 nog 1 240 ton verse en bevroren pladijs(filet) ingevoerd, vnl. uit Nederland.

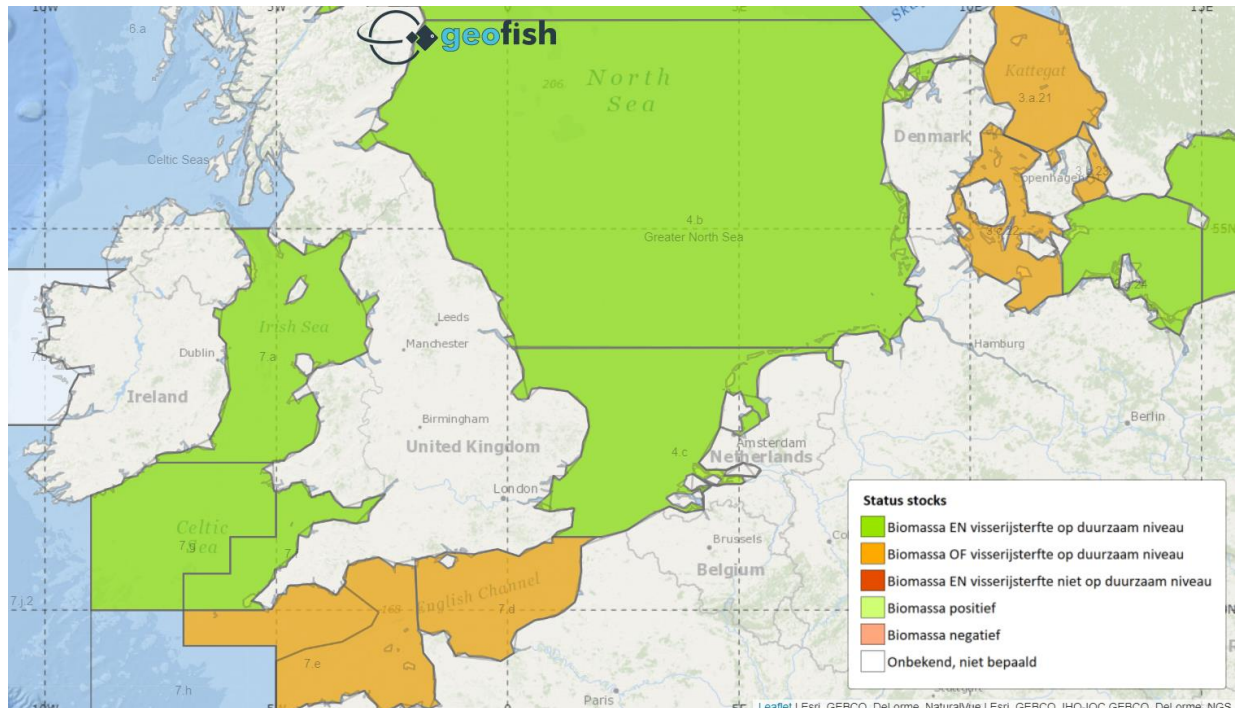
Schol vangsten worden gereguleerd door vangstbeperkingen (TAC, Total Allowable Catch, totale toegestane vangsten). Enkel vis vanaf 27 cm mag verkocht worden (minimum instandhoudingsreferentie grootte).

Verschillende scholvisserijen beschikken ondertussen over een MSC-ecolabel.

Vangstgebieden en visbestanden

Hoe gezond zijn de visbestanden van schol? Worden deze overbevestigd?

Een stock of visbestand is een subpopulatie van een vissoort volgens leefgebied. Een visbestand verschilt vaak genetisch van andere populaties van dezelfde soort of kan andere levenscyclus kenmerken hebben (vb. andere migratiepatronen, periode van kuitschieten). Bij schol wordt onderscheid gemaakt tussen 5 bestanden waar de Belgische vissers actief zijn.

Status van de schol bestanden in de Noordwestelijke Atlantische oceaan. Bron: GeoFish, ILVO 2020

- In de **Noordzee** en **Skagerrak** (ICES-zone 4 en subzone 20 van 3.a), waar zich het belangrijkste bestand van schol bevindt, is de voortplantingscapaciteit stabiel en is de visserij duurzaam.
- In het **oostelijk Engels Kanaal** (ICES-zone 7.d) is de voortplantingscapaciteit stabiel. De visserijinspanning is er compatibel met het niveau voor een Maximale Duurzame opbrengst (MSY). De bijvangst van ondermaatse schol blijft er echter aanzienlijk (in 2016 nog 46%).
- In het **westelijk Engels Kanaal** (ICES-zone 7.e) heeft de biomassa van dit bestand een gezond niveau. De exploitatie van schol zit er momenteel nipt boven het niveau voor een maximale duurzame opbrengst (MSY-niveau).
- De stock in de **Keltische Zee** (ICES-zone 7.f-g) is het minst goed gekend. De biomassa zit er sinds 2011 in stijgende lijn. De tot nu toe beschikbare wetenschappelijke gegevens schatten in dat de stock er momenteel duurzaam wordt bevestigd. Ondertussen blijft de bijvangst van ondermaatse schol er zeer hoog (56% van de vangsten in 2015) en wetenschappers raden dan ook aan om maatregelen te treffen om de selectiviteit van de vistuigen te verhogen.
- In de **Ierse Zee** (ICES-zone 7.a) is de paabiomassa geconsolideerd en zit de visserijinspanning – dalende sinds 1992 – in lijn met de MSY.

De online tool GEOFISH (<https://www.geofish.be/>), ontwikkeld door ILVO, geeft een ruimtelijke visualisatie van visserij-gerelateerde gegevens en mariene ruimtelijke planning. Via de tool wordt onder andere snel een visualisatie gemaakt van de status van een visbestand, zoals opgemaakt door ICES. Inzake ruimtelijke planning wordt een duidelijk beeld gevormd van activiteiten of mogelijke restricties (mariene natuurreservaten, windmolenparken, Brexit) die het economische belang (uitgedrukt in visuren, aanvoer) voor de Belgische visserijsector beïnvloeden.

In 2019 werd 5700 ton schol aangevoerd door onze vissers, vooral uit de Noordzee en Skagerrak. Verder komen kleinere hoeveelheden uit het Engels Kanaal. De bestanden waaruit de Belgische vissers schol aanlanden, verkeren dus in goede gezondheid.

Rekening houdend met het feit dat de visserij-inspanning algemeen afneemt, de quota gerespecteerd worden en dat het aandeel van duurzame visserijtechnieken toeneemt, blijkt er geen gevaar voor overbevissing van Europese schol door de Belgische vissers. Vanuit een wetenschappelijk oogpunt steunt ILVO bijgevolg schol als Vis van het jaar 2020.

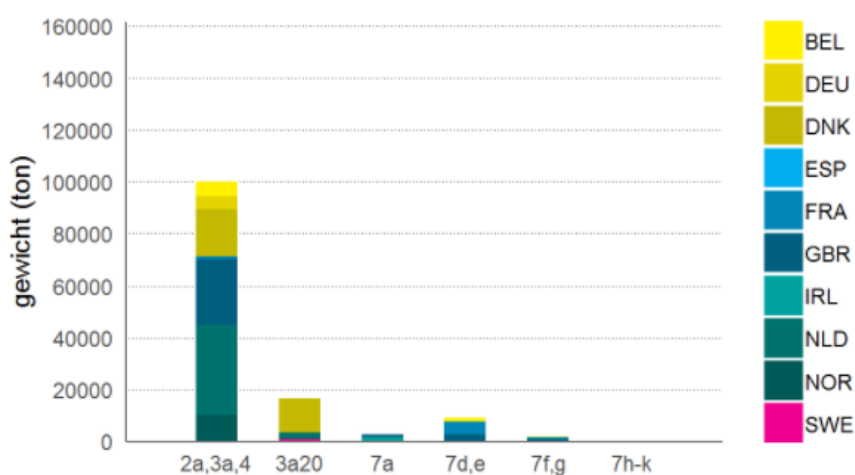
Samenvattend kunnen we stellen dat de Belgische visserij op schol geen negatieve invloed heeft op de bestanden en dat er geen redenen tot ongerustheid bestaan over de staat van deze bestanden. Schol is bijgevolg een lekkere en goedkope vis die je met een gerust gemoed kan eten.

Toegestane vangsten 2020

TAC per stock

gebied	TAC (ton)	Quotum BEL (ton)	Quotum BEL (%)
2a,3a,4	146852	5522	4
3a20	19647	102	1
7a	2790	115	4
7d,e	9154	1498	16
7f,g	2003	466	23
7h-k	67	4	6

Quota per lidstaat

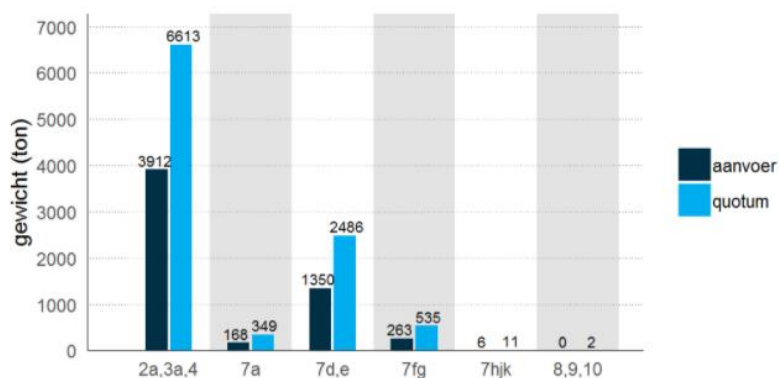
Schol

Pleuronectes platessa

Quota & benutting

Belgische aanvoer 2019

Bron: GeoFish, ILVO 2020. De visserij-informatie per soort wordt jaarlijks gecompileerd op basis van de adviezen van ICES (International Council for the Exploration of the Sea), de aanvoergegevens zoals genoteerd in de logboeken van de vissersvaartuigen, de verkoopgegevens van de vismijnen en de jaarlijkse beslissing over vangstquota door de Raad van Europa.

Bronnen

De Belgische zeevisserij 2018 – Aanvoer en besomming. Departement Landbouw en Visserij

<http://www.zeevruchtengids.org/nl/schol>

<http://www.visinfo.be>

VLAM <https://www.lekkervanbijons.be/vis/vissen-van-bij-ons/schol>

<http://www.fishbase.org>

<https://www.goedevis.nl/vissoort/schol/>

Status Bestanden Belgische Visserij. VLIZ/ILVO: Oostende. <http://www.vliz.be/nl/multimedia/onze-kust?album=5302>

GeoFish 2020, ILVO www.geofish.be

Heleen Lenoir

Wetenschappelijk onderzoeker

Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek / Eenheid Dier - Visserij en Aquatische productie

Ankerstraat 1, 8400 Oostende

Tel +32 59 56 98 04

Heleen.Lenoir@ilvo.vlaanderen.be

www.ilvo.vlaanderen.be